

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archiducesane, Sibiin, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful român”,

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1880 cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumărantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșese cu ultima Decemvrie 1879 a și înnoii din vreme abonamentului, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista sau a întârzia cu espedarea foiei*). Acei on. dd., cari prenumără de nou, să nu întârzie, pentru ca editura să se poată orienta cu tipariul esemplarelor.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiin.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fâșii de adresă dela abonamentul ultim.

Revista politică.

Sibiin, în 19 Decemvre.

După foile din Budapesta astăzi era să fie ședință dietală atât în casa deputaților cât și în casa magnaților.

„Fremdenblatt” primesce dela Praga scirea, că pentru casul, când în casa deputaților austriacă s'ar fi respins proiectul de lege pentru armată și cabinetul Taaffe ar fi trebuit să se retragă, dreapta acestei case avea o listă completă de ministri gata. Hohenwart avea să ia presidiul și internele, contele Clam Martinitz

finanțele, contele Revertera cultele și instrucțiunea publică, Prazak justiția, contele Falkenhayn comerțul, Horst apărarea țerei și portfoiul agriculturii avea să'l primească un membru din clubul Polonilor.

Publicarea aceasta are să fie un avis, prin care „constituționali” din Cislaitania și tovarășii din Translaitania să și scie ținuta la fitoarele votări, căci altcum „bebea” eacă-o asteaptă la spate să le ia împărăția. Numai e greu pentru cei ce au să evite Charibdea, căci ușor pot cădea în Scilla.

Cestiunea rescumpărării căilor ferate din România au provocat un conflict între Germania și România. Camera română votase deunădile strămutarea imediată a residenței societății acționare dela Berlin la Bucuresci. Guvernul nemțesc din Berlin a declarat într'un ton foarte energic, că votul acesta este atât cât frângerea cu convențiunea stabilită în privința rescumpărării. Ministrul de finanțe Sturza și-a dat în urma acesteia demisiunea, care nu s'a primit.

Ministeriul Bratianu s'a îndreptat către guvernul comun dela Viena ca acesta să întrevină la Berlin, înădădă rezultat. Se dice, că în cele din urmă România va trebui să ceadă.

Un atentat nou anunță telegraful. Asupra regelui și reginei din Spania a împușcat un individ din Galiția (spaniolă). Din norocire atentatul n'a succes. Se dice că atentatorul este prins.

La a doua căsătorie a preoților.

(Respuns d-lui V. Mangra din Arad).
(Urmare).

Dice apoi dl M., că întrebările: „Ce e doctrin'a? Ce e dogma? Ce e canonul? sînt lucruri elementare”. Eu conced să fie și elementare, însă ved că dl profesor de teologie Mangra, dice tot într'o prelegere că: „doctrină numim ingenere ori ce principii religioase filosofice

sau de drept ect.”¹⁾ Mai încolo dice dl M.: „Crestinismul este o doctrină revelată de Isus Cristos, care nu poate fi interpretată decât pe cuvântul lui Ddeu.”²⁾ Așa dară dl Mangra dice o dată, că doctina e: „principiu religios” și după aceea eară și că e: „revelațiune de Isus Cristos” între care este mare deschilinire.

Mai departe dice dl Mangra, că eu n'am știut precisa canoanele, ca și când nici nu ași fi vădut colecțiunea de canoane. Dară chiar să nu le fi precizat bine, ceea ce însă nu admit, nu trage nimic din ponderositatea tractatului meu, pentru că eu prin precizarea ce o am făcut nu am voit să pun o mare ponderositate, prin care să mi întăresc tractatul meu, ci nu mai am arătat, că congresul național și tot aceia, cari discută asupra cestiunii stau pe terenul liber de a pute discuta asupra cestiunii.

Doară aici vrea dl M. earăși să dice, ca și până aici: că deși am vădut canoane dară nu le am pliceput voind prin aceasta să micșoreze persoana mea, dacă nu are arme de a lovi tractatul meu. Pentru că eu public să poată îndea între de finițiunea mea și a dlui Mangra., le citez aici după cum urmează: Eu le precizez canoanele astfel:

„Canoanele în biserica noastră sînt complexul tuturor legilor bisericesci pre care este basată biserica, după care se organizează și se administrează, înădădă și în afară. Aceste apoi după natura lor sînt de trei feluri 1. dogmatice care precizează dogmele bisericești; 2. administrative, care se ocupă cu administrațiunea afacerilor bisericesci și a 3. disciplinare care sînt întemciate pentru susținerea disciplinei și a moralei în biserica. Cele cuprinse în punctul prim le consider de infalibile, pentru că acele precizează credința noastră și sînt

¹⁾ A se vedea Nr. 41 din „Biserica și Scoala” pag. 336.

²⁾ A se vedea nrul 42 din „Biserica și Scoala” pag. 345.

basa ortodocsiei noastre „pentru că altă temelie nimenea nu poate să pună afară de aceea ce este pusă” dice Apostolul. Eară dnul Mangra le precizează așa: „Canoane se numiau în genere toate decisiunile sinoadelor referitoare la constituțiunea, cultul și disciplina bisericești, eară dogme se numiau în special decisiunile sinoadelor, cari au de obiect credința, și care pusă în formă de confesiune se numesc simboluri. În urmare canoane dogmatice nici nu există ci numai dogme. Canoanele întocmai ca dogmele au puterea lor obligatoare în biserică. Ele sînt stabilite de apostoli în spiraiți de Ddeu și de episcopi, successorii lor, dirigiați de sântul spirit pentru conservarea credinței a moralei și a instituțiunilor lui Christos. Singura deosebire ce o putem face, este între canoanele ce impun o obligațiune universală și permanentă, și între acele ce nu cuprind decât dispozițiuni locale sau transitorie. Aceste din urmă nu sînt obligatoare pentru toate bisericile, eară cele dintăiu trebuiesc aplicate universalmente și a servi de basă la toate regulamentele sau statutele particulare ce le stabilesc sinoadele eparchiale sau provinciale pentru buna cărmuire și administrare a bisericilor. Dară cu toate că canoanele sînt legile, cari se repoartă la constituțiune, cult și disciplină și nu la dogme”. Adecă dl Mangra când vrea să precizeze canoanele, spune că sînt făcute de Apostoli și de episcopi dirigiați de duhul sânt ca și când noi nu am scii că cine a făcut canoanele și ca și când aceasta n'ar pute remăne din precizarea canoanelor. Bag samă vrea dl Mangra să ne sparie că atunci au fost episcopii dirigiați de duhul sânt, și aceea acuma nu se mai poate întempla.

Adecă dl Mangra a desperat a se mai pogori Dhul sânt peste noi. Dară noi sîntem convingiți, că Duhul sânt este tot deauna cu noi și în sinoadele noastre, tocmai ca și pe timpurile vechi. Să nu creadă dl M. și cei de o convingere cu dnealui, că noi cari spriginim a doua căsătorie a

FOIȚA.

O iernare în gheață.

(Traducere din Jules Verne.)

(Urmare)

Cap XVI.

Sfârșitul.

Misonne și Turquette, căror le a succes a se deslega de legături, au adus pe rănitul Herming și l-au pus în asternutul lui: el hropotia deja și și astepta moartea sigură. Cei doi marinari se ocupau acum cu Pierre Nouquet, a cărui rană din norocire nu era fogma grea.

O durere adâncă era păstrată pentru Ludovic Cornbutte și pentru logodnica sa; tatăl lor numai da nici un semn de viață. A murit de spaimă pentru fiul seu, pe care l scia în mânele inamicilor? a murit încă atunci, când s'a petrecut scena cea înfloritoare? Nimenea nu scia respunde, destul că bunul marinariu betrân era mort.

Din cauza acestei lovituri neașteptate Ludovic și juna fată fură cuprinși de o intristare adâncă; ei înge-nunchiara jos lângă cadavru și s'au rugat din toată inima pentru sufletul repostatului.

Penellan, Misonne și Turquette n'au vrut să i stérnească în superărea lor și s'au suit earăși sus pe pod. Aici i mai așteptau unele afaceri. Ei duseră trupurile celor trei urși în partea dinainte a podului și Penellan și-a rezervat a folosi cojoacele urșilor. Nu i-a trecut însă nici prin minte a mânca carnea animalelor. În oarele din urmă se împușinaseră oamenii bricului așa de mult, încât ori ce grige în privința aceasta deveni de prisos. Lui Andreiu Vasling, Aupic și Jocki li s'a deschis pământul pe litoralul sinului și în scurt le urmă și Herming, care și-a dat sufletul seu negru, fără să i pară rău și fără să și recunoască peccatele.

Cei trei marinari s'au pus acum și au reparat cortul, ce era rupt în mai multe locuri, pre unde zăpada cădea neîmpedecată pe pod. Tempe-

ratura era încă pururea foarte friguroasă și s'a schimbat numai în 8 Februarie, în ziua când soarele a apărut eara deasupra orizontului.

Ioan Cornbutte încă fu îngropat pe litoral; el își părăsi casa spre a da ajutoriu și a mântui pre unicul seu fiu și trebui să devină aici jertfă clime teribile. Mormântul lui se înalță pe un deluț și fu însemnat cu o simplă cruce de lemn.

Ludovic Cornbutte și soții lui au mai avut să suferă multe și dela ziua aceasta încoace, dară sănătatea au redobândit-o, mai cu samă prin mijlocirea lămailor găsite curând după catastrofă. Patruspredece zile după evenimentul cel înfricoșat și descris se restaurară și Gervique, Gradlin și Pierre Nouquet într'atâta, încât putură părăsi asternuturile și se putură întări prin mișcare.

N'a trecut mult și vênatul încă era mai înlesnit și mai bogat; pase-rile maritime se întorceau în ciopoare mari și un feliu de rațe selbatice, care se află de multe ori în ținuturile aceste dau fripturile cele mai plăcute.

Vênătorilor nu li s'a mai întemplat altă fatalitate în excursiunile lor, decât că, recunoscând odată țaria gheței, douăzeci și cinci de miliri spre meadă și, au pierdut doi dintre câinii lor.

În luna lui Februarie ninsoarea și furtunile viforoase se urmau aproape fără întrerupere, temperatura mijlocie încă se ținea continuu la gradul al douăzeci și cincilea sub nulă; iernătorii însă, în asemănare cu mai nainte, suferiau puțin din partea frigului. Soarele, care se ridica mai mult și mai mult deasupra orizontului, anunța sfârșitul suferințelor, și trebuie să presupunem că și ceriului i s'a făcut milă de bieții marinari, căci în anul acesta căldura s'a arătat cu mult mai curând ca de altă dată. Deja în luna lui Martie rotiau în sbor unii corbi în giurul corabiei, după acestia urmară găse selbatice și cocori, cari în călătoriile lor spre nord se rătăciră până pe-ací.

Venirea paserilor a fost signalul, că frigul s'a muiat, cu toate că mari speranțe nu se puteau întemeia pe împregiurarea aceasta, pentru că o schimbare a vântului la lună nouă ori

preoților o facem din dispreț cătră canoane departe să fie de noi; fără o facem din îngrijire pentru moralitatea creștinismului și a bisericii noastre. Și chiar dacă mărturisim, că unele canoane au eșit cu totul din us și nu se mai pot aplica, dacă spunem adevărul, atunci nu facem nici o nedreptate nimurua să ne poată acusa de nedreptate „sau doară vrășmaș m'am făcut voaue grăinduvă voaue adevărul?”¹⁾ Eară aceluia ce nu-i place adevărul ci vre să mărturisească una și în faptă să facă alfa, acela este iesuit și fariseu pentru că aceia se prefaceau că propagă morala și ei făceau cele mai mari imoralități și corupțiuni. Eară cine asamenă deslegarea căsătoriei a doua la preoți, cu reformația lui Luter, nu cunoaște cele 95 de tесе a lui Luter, sau explicarea tainelor de Calvin. Să mă ierte dl Mangra cu prea înalta dsale sciință că este cam subțirică și este mai mare fumul decât focul; pentru aceea doară aserțiunile mele referitoare la a doua căsătorie le susțin, după cum le am comunicat ca basate și adevărate. Dîc dară dle M. încă odată publice, că să te mai miri! „Că atât sântii părinți singularmente cât și sinoanele bisericeii și-au permis în santele canoane a delătura dispozițiuni apostolice.” Și despre aceasta nu trebuie să se mire dl Mangra ca profesor învățat și încă cel mai învățat între învățați; ci trebuie să scie, că e așa, dacă a petrecut dl Mangra cu atențiune dezvoltarea creștinismului atât pe timpul sinoadelor cât și înainte de sinoade și după sinoade și dacă scie și sânta scriptură. Am șis și aceea și susțin și mai departe „că tot ce este făcut de om nu poate să fie mai perfect, decât aceea ce este făcut de Ddeu” și aceste dle Mangra le dîc ca teolog, ca canonist, ca ortodocs. Și dacă dta nu crești, că lucrurile făcute de Ddeu, sînt mai perfecte decât cele făcute de oameni atunci ai să crești din contră, că lucrurile făcute de oameni sînt mai perfecte decât cele făcute de Ddeu și vești dle M. eu nu dîc pentru aceea cătră dta că esti „eretic” „sceptic” sau „cinic”, ci dîc numai, că te ai confundat pentru că oamenii cei cu așa multă învățatură și sciință ca și dta de multe ori se scapă de vorbesc lucruri de acele, de care nici se pot lua în considerațiune și în nume de reu.

Am să mai spun d-lui M. că sânta scriptură este cuvântul lui Ddeu și despre aceea nimenea nu se îndoiesce „și autorul ei este însuși Ddeu care este sânt”²⁾ adecă este proprietatea lui Ddeu, și nu a Apostolilor ori prorocilor, ori a sântilor părinți; și toate scrierile apostolice profetice, ori a sântilor părinți, cari nu sînt cuprinse în sânta scriptură sînt mai de jos decât sânta scriptură ca lucruri omenesci; așa dară d-le Mangra nu este trasă la îndoială autoritatea santei scripturi, căci sânta scriptură este cuvântul lui Ddeu și nu a sântilor părinți și nici a Apostolilor. Fără d-ta nu ești în curat cu d-ta.

Vrei d-ta d-le M. ca să negi că

¹⁾ Galat. c. 4 v. 16.

²⁾ Vești „definițiunea santei scripturi” în Isagogia de Dr. Il. Pușcariu.

lună plină coboria temperatura dintr'odată așa de tare, încât marinarii trebuiau să se folosească de cele mai mari precautele. Bastingele corabiei și despartiturile dintre încăperile podului, nelocuite și o parte considerabilă a punții erau deja întrebuintate ca material de foc. Era așa dară timpul suprem ca iernarea să se termine. În Martie temperatura mijlocie nu trecea preste 16 gradeuri și Maria trebuia să se grăbească, a pregăti vestminte nouă pentru anutimpul mai călduros.

(Va urma).

sinoadele bisericeii n'au delăturat dispozițiuni apostolice prin canoane? Dacă vrei să negi poți nega, căci aceea este mai ușor, însă eu voiu spune pentru cei ce vreau să creadă, că aceea s'a întemplat și anume s'a întemplat prin canonul 12 dela sinodul ecumenic VI, prin care episcopilor li se opresce de a se căsători, sau de a locui mai departe cu soțiile lor dacă s'au ales episcopi; nu citez aci tot canonul pentru că despre aceasta cred că nu se îndoiesce nimenea, și apoi nu mi-ar plăce să fac zamă lungă ca dl M., dară voiu cita dispozițiunile apostolice cari sună astfel: „De poftesce cineva episcopie bun lucru poftesce. Însă se cade episcopului să fie fără de prihană, bărbat al unei mueri.”¹⁾ „Legatuteai cu muierea? nu căuta deslegare.”²⁾ „Cele ce Ddeu au împreunat, omul să nu despartă.”³⁾ Însă canonul acesta (12 VII) demândă ca cei aleși de episcopi să se despartă de muierele lor.

Așa dară d-le M. cred că vorbesc adevărul atunci, când spun aceea ce este, și te duc și pre d-ta acolo cu degetul să vești „deci nu fi necredincios ci credincios.”

Nu vorbesc dară d-le M. din necunoștință de canoane și nici din necunoștință de teologie ortodocsă, după cum ai bine voit a mă acusa, ci vorbesc din completa cunoștință a ambelor, despre aceea cred că ești convins și d-ta. Cele ce le citează dl Mangra despre recerințele unui sinod ecumenic le sciu, aceste nu detrag nimic din cele ce am scris eu, pentru că diferența ce am șis că este între canoane, eu încă o am arătat, cu citarea canoanelor, și cine se îndoiesce, caute și se va convinge.

Cumcă sântii părinți s'au folosit de canoanele făcute de dēnșii în eparchiile lor și înainte de aprobarea lor, prin sinoadele ecumenice, este constat și se poate vedea între altele și din epistola sântului Vasiliu cătră Diodor episcopul Tarsului, în respectul canonului 23 a sântului Vasiliu, precum și din altele. Deci dară d-le Mangra eu cred aceea ce ved, mai bine decât ceea ce nu mai aud.

După ce dl M. mai spune că ce se mai află în hotăririle sinoadelor spune ce sînt tradițiile și ce se deduc din toate aceste.

Apoi după ce mi-mai face și mie câteva imputări, vine și protestează în contra dorinței exprimate de mine pentru un sinod, — dacă ar fi posibil ecumenic, — ca nu cumva un asemenea sinod să conceadă a doua căsătorie la preoți; într'u atâta este dl Mangra de inimic acestei căsătorii.

(Va urma).

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Zam 12 Dec. 1879. Prea stimată Redacțiune! Cetind în Nr. 144 a preșdiarului „T. R.” circulariul prea măr. cons. de dto 29 Noemv. a. c. Nr. 3369, îndreptat cătră toate oficiile protop. ca insp. districtuale de scoale, — la care cerculariul, după modestele mele cunoștințe, întru interesul înaintării, după recerințele timpului, — voiu descoperi unele scăderi scolare, cari dacă nu se vor delătura, toate nisuințele prea măr. cons., sinod ori congres nu vor avé rezultatul dorit.

Cerculariul mai sus citat atinge toate coardele, care vibrează adēnc în inimile tuturor celor ce se interesează de cultura poporului, — cele ordinate cătră autoritățile scolare sînt foarte bine venite și la timp, și dacă vor pricupe organele scolare punctele ordinate și le vor împlini, va fi încâtva asigurată existența sērmanilor învăța-

¹⁾ Timoteiu I c. 3 v. 2. ²⁾ I Cor. c. 7 v. 27. ³⁾ Mat. c. 19 v. 6.

tori espuși la multe neplăceri. Însă ce va fi acolo, unde salariile învățătorilor nu sînt sistemisate, unde edificii de scoale nu sînt, și mai pre sus de toate unde sînt aplicați învățători necualiificați cu miserul salariu de 30 fi. pe an.

După modesta mea părere sistemisarea salariilor învățătoresci din care să poată trăi învățătorul, și organizarea scoalelor este lucrul cel mai urgent. Aceste sînt a se împărți în 3 clase precum sînt parochiile împărțite, și să se dîcă anumit ce cualificațiuni să aibă earăși fie-care învățătoriu după clase.

Salariile să fie cel mai puțin: clasa I cu 400 fl., clasa II cu 300 fl., eară clasa III cu 200 fl. pre lînga cortel și lemne pentru foc. Să fiu înțeleș. Eu dîc pentru acele comune, unde încă salariile învățătorilor nu sînt sistemisate, și unde și astăzi sînt în disordine, din care causă pre dî ce merge se micșorează numerul lor.

Se vor afla bărbați cari cunosc ca mine starea scoalelor noastre, poziția comunelor și sērăcia poporului și vor dîce: nu se poate altcum decât cum este astăzi. La aceste răspund: Sermanul popor jertfesce din sudoarea feței lui și pentru scoală, dar nu vede sporiu, pentru că în multe locuri deși este salariu bun, se lasă învățătoriu necualificat, și eară unde este salariu de 30—40 fl. nu pot pretinde a se aplica învățători cualificați, — însă dacă se va sistemisa salariul învățătoresc, ca fie-care comună, — nu precum se tocnesc servitorii în tot anul, ci să se scie plata învățătorescă câtă este, și acele comune mici, care nu pot plăti salariul fipsat a se afilia la comuna din apropiere în înțeleșul legii.

Din experiență sciu încât este poporul nostru de aplecat spre bine. În anul 1873 devenind notariu în cercul Zamului am aflat unica scoală în Zam, și aceea de tot mică și slabă, — astăzi e scoală noauă! — în alte 6 comune nicidecum nu era scoale, în două comune au fost edificii scolare dar pustii, am întrebat unde e scoala din Almășel și din Micănesci? „Sau vëndut” am primit răspunsul, „sub absolutismul nemțesc au fost scoale și salare învățătoresci bine sistemisate, după absolutism în acele două comune s'au vëndut edificii scolare.” Cu bărbați de frunte și cu preoții din comune mi-a succes a stabili scoalele, și am nisuit a filia comunele mici din apropiere la o scoală, la care s'au învoit, însă ce rezultat au avut? s'au dus unii locuitori la organele scolare competente, am aușit acea nemeritată imputare, — ce se amestecă notariul în afacerile scolare, mergeți faceți cum vă place; tocniți învățătoriu cum puteți”^{*} aceste învățaturi au apucat rădăcini și astăzi cu greu le poți delătura. Am cercat și în anul acesta ca să se filieze comunele mici la o scoală, neavēnd sprigin din partea competentă nu mi-a succes; de silă este în fie-care comună scoală, dar este și adevărat, că progres cu excepțiune de cualificațiunea a 3 învățători, dela ceilalți nu poți aștepta. Astfeliu de scādēminte cunosc și în alte părți; ba cunosc și acel trist adevăr, că dintre cei chemați mulți nu se interesează de scoală fie aceea cum va fi, pre când acum prin inspectorii regesci de scoale se înpune datorirea notarilor, ca organe politice, a priveghia asupra elevilor cum cercetează scoala. Unii notari merg și mai departe și în calitatea aceasta își însușesc amestec și

^{*} Deși eu nu ca notariu în funcțiune ori din oficiu, ci fiind între popor ca Român m'am interesat de starea scoalelor și după puțină am nisuit la filiarea comunelor mici la o scoală bună. Acesta a fost amestecul meu în afacerile scolare confesionale, și pentru aceasta n'am meritat imputare. (Nici odată. R.)

unde nu sînt obligați (vești în foaia „Hunyd” din Deva din 15 Noemvre a. c. corespondența din Branșca). Mai multe de astădată le tac.

În astfeliu de casuri sciind că prea măritul consistoriu are datorია, ca ori ce pedecă, ce ar fi pusă în cauza scolară, să o delătoreze, și cea mai mare datorie a lui este, ca mai întăiu să cerceteze în adins salarele învățătoresci precum sînt în realitate nu cum sînt arătate pe hârtie, și unde nu corespund, acolo să se ridice salariul după clasa, de care s'ar pute numi scoala, și unde comuna n'ar pute da singură acel salariu, acolo să se filieze comune din apropiere la o scoală, care apoi la oaltă ar pute clădi și o scoală corespunđătoare, făcēnd și un salariu îndestulitoriu, la care s'ar afla tineri cualificați și când aceste s'ar stabili definitiv, atunci cerculariul prea măr. cons. s'ar pute aplica, dar unde sînt învățători cu 30—40 fl. salariu anual — se înțeleșe și necualiificați — pe acolo dela acestia nu poate pretinde nimenea ca ei să fie ținuți de învățători până când trăiesc.

Deci: ca să se încungiure aceste toate, mai nainte este de lipsă organizarea scoalelor și stabilirea salariilor învățătoresci pretutindenea, unde cere trebuița. Așa de esemplu în comunele din vecinatele comitate Arad și Caraș. Este timpul suprem!!!

Multe mai sînt de șis, dar îmi rezerv dreptul pe de altă dată dacă prea stim. redacțiune îmi va concede loc în „T. R.” Am șis!!

Petru Fogaraș m/p,
notariu cercual.

Varietăți.

* (Principele Metternich despre Napoleon I.) În memoriile renumitului cancelar austriac de stat, cari togma es de sub tipar, se află următorul pasagiu despre Napoleon I:

Opiniunea mea despre Napoleon nu s'a schimbat în diversele fase ale raporturilor, în care am stat cu dēnsul. L'am vëndut și l'am studiat în momentele când s'a aflat în culmea strălucirii sale, l'am vëndut în momentele de cădere, și ori cât s'a încercat dēnsul să me țină în rătăcire cu privire la persoana sa, aceasta totuși nu i-a succes. Inzestrat cu o rară prudență și cu o perseveranță neobosită, pentru a culege tot ce se părea că au pregătit evinentele într'o jumătate de veac în favorul său, și însuflețit de un spirit de domnitor activ și perspicace, îndemānatic, pentru a apreția tot ce împregiurările i oferiau spre ași mulțămi ambițiunea, dotat cu istețiune memorabilă, pentru a folosi slăbiciunile și greșelele altora pentru sine, Bonaparte a ramas singur stăpân pe câmpul de bataiă, care i-l disputau patimele oarbe, stăruințele selbatece și nebune într'un restimp de dece ani.

Ce m'a surprins mai mult la Napoleon a fost agerimea sa eminentă și simplitatea cea mare în cursul ideilor sale. Petrecerea cu dēnsul avea pentru mine un farmec, care cu greu se poate defini. El apuca lucrurile totdeauna în punctele lor esențiale, le desbrăca de formele laterale superflue, nu-și da pace până nu înfățișa ideile sale cu o claritate perfectă și strins ordinate, aflānd pentru fie care lucru cuvântul potrivit, și creānd acest cuvēt dacă nu-l afla în usul limbei, petrecerile cu dēnsul erau pline de interes. Fiind că în intuițiunea sa totăera clar și precis, dēnsul îndată ce se hotăria pentru o acțiune, nu mai cunosea vră o nesiguritate sau greutate. Avea puține cunoștințe științifice, chiar și cunoștințele sale matematece nu întreceau cunoștințele unui oficer de rind din artilerie. Dar calitățile sale supli-

nianu știința. El a devenit legislator, administrator și mare beliduce numai prin instinctul său. Napoleon nu era nereligios în înțelesul obicinuit al cuvântului; nu admitea că a existat vre o dată un adevărat ateist, condamna deismul abstract ca fruct al unei speculațiuni temerare. El recunoscă religiei pozitive numai dreptul de a guverna societatea; privia creștinismul ca baza pentru ori ce civilizațiune adevărată, catolicismul ca cultul cel mai apt pentru susținerea ordinii și liniștii în lumea morală, protestantismul ca izvor de neliniștiri și conflicte. Opiniunile sale despre oameni consistau într'o singură idee, care, din nenorocire pentru dănsul, avea puterea unei aksiome. El era convins că ori ce om care apare pe scena publică, e condus numai de interese egoistice; nu denega virtutea și onoarea, dar afirma că ele au servit numai iluzionarilor de călăuze, avea un tact rar, pentru a cunoaște oamenii, cari i puteau fi spre folos, și se îngrija totdeauna a lega interesul lor cu al său. Pe parisiieni i privia ca pe niște copii și foarte adeseori compara Parisul cu o operă mare. Împunându-i odată că cele mai multe din buletinele sale sunt false, 'mi dăse rădind: Eu nu scriu acele pentru Dta. Parisiienii cred toate și eu le ași putea povesti lor și alte lucruri, ei totuși le ar crede încă posibile.

Napoleon nu se poate compara cu nici un erou din istoria universală. El voia să întemeieze un imperiu universal după un sistem deosebit. Ideea sa din urmă a fost să întindă domnia și asupra bisericii. Catolicismul avea să fie cu centrul său în Paris și Papa scutit de ori ce interes lumesc. Clădirea cea largă ce o întemeiasă era opera mânilor sale și el singur a fost pilastrul principal, pe care se rădima boltitura. El fu luat și întreaga clădire se dărimă.

* (Candidații de advocatură) vor avé la esamenale de advocat în Murș-Oșorheiu pe anul 1880 ca president al comisiei pre Iosif Schneider, și ca substitutul acestuia pre dl Ioan Gezeo president al consilierilor dela Tabla reg.

(Mulțămită publică). Reuniunea sodalilor români din Sibiu și-a înmulțit biblioteca încă cu 20 bucăți de cărți dăruite de dl George Bariț redactorul „Observatoriului“. Pentru această faptă subsemnatul comitet în numele reuniunii respective își exprimă prin această viu a sa mulțămită publică.

Sibiu în 30 Decembrie n. 1879. Comitetul reuniunii sodalilor români.

* (Teatrul Dacia). Reprezentațiunea în folosul inundațiilor din Transilvania. Reprezentațiunea de a sară dela teatrul Dacia, dată în folosul inundațiilor din Transilvania, a avut un succes mai presus de toate așteptările. Sala teatrului a fost în adevăr inundată de public, care era atât de numeros încât o parte din el a trebuit să se reverse pe strădele Capitalei adevărat mulți, foarte mulți au trebuit să se întoarcă cu părere de reu dela casa teatrului, ne mai găsind loc. Nu numai toate lojile și toate stalurile erau ocupate dar încă mulțime de persoane fuseseră bune bucuroase a plăti intrarea deplină numai să aibă dreptul de a asista și ele în picioare într'un colțisor, fără a mai vorbi de suplimentul de scaune ce se adusesă în sală.

Astfelu dar, judecând după numărul publicului care a asistat la reprezentațiunea de a sară, trebuie să conchidem că ea a dat un bun câștig în folosul inundațiilor din Transilvania. Îndată ce vom avé date pozitive vom publica rezultatul acestei reprezentațiuni.

Cu această ocaziune trebuie să constatăm, că simpaticul nostru artist

d. Ionescu, și-a câștigat prin acest fapt, nouă titluri la recunoștința Românilor, căci și de astădată, ca și în alte rânduri, el fu cel dintâiu care premerse ca exemplu. Să sperăm că el nu va rămâne izolat adevărată imitatori.

D. Mocean cu elevii d-sale asemenea merită lauda și mulțămirile noastre, căci n'au lipsit ași da cu toată inima binevoitorul concurs, după cum totdeauna au făcut în asemeni ocaziuni.

Dar d. Ionescu nu se mărginesce la atât, D-sa a anunțat asară ca în ultima Duminică dinaintea serbătorilor Crăciunului, la ora 1 din și va da o reprezentațiune, cu concursul gratuit al tuturor artistilor, în folosul văduvelor sermane din capitală. Prefurile locurilor vor fi foarte reduse pentru această nouă reprezentațiune de binefacere. Toate stalurile, fără deosebire, vor costa câte 1 lei, ear un loc în lojă 2 lei.

Felicitam pe d. Ionescu pentru generositatea d-sale. Credem că ori-ce alte comentarii sunt de prisos. „R.“

* (Teatrul Dacia). Reprezentațiunea dată în folosul inundațiilor din Transilvania, a produs suma netă de 1005 franci, care s'a și trimis la destinație de d. director Ionescu. „Resb.“

* (Ex-impărăteasa Eugenia) tot zdrobită de durere pentru pierderea unicului ei fiu, se dăce că s'ar fi decis a se duce în țara Zulușilor spre ași sfârși zilele în locul, unde fiul ei a perit.

* (Gradurile temperaturei) în tot continentul Europei au fost în săptămâna trecută următoarele: Haparand +2, Tromsö +5, Petersburg +3, Christiansund +8, Hebridi 10, în Irlandia 15; în Italia de sus însă — 10, Madrid — 5, Franca de sud 6 6 până — 10° C. Mai simțit a fost frigul în Franca mijlocie, Germania de sud și în Austro-Ungaria. Așa s'a notat încă în aceasta săptămână în Paris — 21.6, Altkirch — 28, Bamberg — 25, Friedrichshafen — 23, Klagenfurt — 21, Viena — 18. Pesta — 19, Szegedin — 21, Triest — 6 și Moncalieri — 10 graduri Celsius.

* (Anecdote de iarnă). În zilele aceste se dusesă un biet de om în pădure după lemne. Pe cale îl coplesii setea și ajungând la un păruș cu apă el tăie la un loc ghiața și punându-se pe pânzece a început a bea cu lăcomie. Într'aceea însă i-a înghețat mustețele în apă și pre lângă tot necasul a se elibera din această poziție n'a putut isbuti și bietul a cădută jertfă gerului. Într'o stradă din Düsseldorf 3 femei și-au spus într'o dimineață noutăți până când au înghețat. Vecinii le-au venit într'ajutoriu cu oale pline de apă ferbinte spre a le desgheța, o împregiurare, ce a pricinuit mult ris.

* (Republicanii din Neapole) au lipit pe toate strădele un manifest subsemnat de Garibaldi, prin care se cere guvernului, secularizarea tuturor bunurilor bisericesci, anularea legii garanției, recăștigarea pentru Italia a Savoyei, Nizeei, Corsicei și altor teritorii, introducerea votului universal, desființarea armatei permanente și convocarea unei constituante.

Poliția a luat imediat măsuri pentru suprimarea acestor manifeste.

* (Lotrie sau resbunare!) Din Tisza-Ujlak se scrie cu datul 15 Decembrie n. În noaptea trecută au intrat cu puterea niște oameni în casa unui Jidan, cu numele Festinger care ca birtaș imprumuta bani cu 90, 100, și 120 procente. Având acesta însă o putere de tot nesuferibilă față cu locuitorii imprumutați, el fu în aceasta noapte omorât și prădat de toți banii aflați la dănsul. Polițele și acceptele însă nu le-au putut afla și așa ele au ramas nefurate.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.“)

Madrid, 31 Decembrie n. Un individ de 20 ani născut din Galiția cu numele Otero Conzales a tras cu pușca asupra regelui și a reginei la poarta palatului regal. Nu s'a vătămât nici unul. Atentatorul s'a arestat, se crede, că mai sunt complici. Au urmat trei arestări. Glonțul al doilea a trecut aproape pe lângă fața reginei. Majestaților li s'au adus la intrarea și esirea din operă ovațiuni entusiastice. O mulțime de popor a însoțit pe rege și regină până la palatul regal.

Viena, 31 Decembrie n. „Polit. Coresp.“ anunță: Astăzi s'a subsemnat în Berlin declarațiunea, conform căreia tratatul comercial după cheia celei mai favorite puteri se prolungește cu modificațiunile cunoscute pe șese luni.

Bibliografie.

Protocolul Congresului ordinariu național-bisericesc al metropoliei Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania convocat la Sibiu, pe 1/13 Octombrie 1878. Sibiu, editura metropoliei 1879. Prețul 1 fl. v. a.

Calendarul pe anul visect de la Christos 1880. (Cuprinzând: Șematismul bisericii ortodoxe-orientale române din Ungaria și Transilvania) Anul al douăzeci și nouălea. Sibiu, editura și tipariul tipografiei archidiecezane. Prețul 30 cr. v. a.; pentru vândători 25 cr. v. a.

Calendarul bunului econom pe anul visect 1880, întocmit d. D. Comșa și Eugen Brote. Cu mai multe ilustrațiuni intercalate în text. Anul IV, Sibiu, editura tipografiei Ios. Drotleff. Prețul 45 cr. v. a. sau 1 leu n.

Calendarul pe anul visect 1880, dela Nascerea Domnului. Anul I. Elasiu, Tipografia Seminarului gr. cat. Prețul 25 cr.

Religiunea din punct de vedere politico-juridic, de Dr. Ioan Bohl. După traducerea germana de Silviu Rezeiu, preot al diiecei gr. cat. oradane etc. Oradea-Mare 1879. Prețul 1 fl. 70 cr.

Raportul anual al Societății academice social-literare „România-Jună“ în Viena. Al IX-lea an administrativ, din 1 Octombrie 1878 până în 30 Septembrie 1879. Viena 1879.

Reportul general al Societății literare „Petru Maior“ pe anul scol. 1878/9 Budapesta 1879.

Statistica din România. Mișcarea populațiunii pe anul 1876, după registrele stărei civile. Bucuresci, Tipografia statului 1879.

Convorbiri literare. Anul XIII — Nr. 9. 1 Decembrie 1879.

Sumariu: Sfântul Andrei, novelă de N. Gane. — Un fenomen morfologic în limba română, studiu filologic de H. Tictin. (sfârșit). — Cântința, poezie de A. Naum. — Pășurile unui American în România, de N. Xenopol. (urmare). — Scrișori ale lui Eliade Rădulescu către Costachi Negruzzi. — Sihla; Moara; O fată și flăcău, poezii de N. Beldiceanu. Bibliografie.

Albina Carpaților, foaie beletristică, științifică și literară cu ilustrațiuni. Tomul IV. Nrul 5.

Sumariu. Text: Amor și ortografie, novelă originală, (continuare). — Nu mă uita, poezie de A. de Musset. — Studii despre teatre: Teatrul la Indiani, de Frédéric Damé. — Vêrful ca dor, critică musicală de b. — Nepotul ca unchiu, comedie în 3 acte, tradusă după Schiller, de Petra Petrescu (continuare). — Lumină fie: II de X... — Din viața poporului român: Înflorirea vârstărei, Bucuria Românului la serbători, de O. Dlujanschi. — Cinez la nevastă mea, scene din viața conjugală. — Varietăți, Bibliografie. — Ilustrațiuni: Teatrul la Chinezii: Actor chinez. — Un oaspe incomed. — Pe copertă: Partea umoristică: Petru din mazere, poveste (fine). — Anunțuri.

Bursa de Viena și Pesta

din 30 Decembrie n.

	Viena	Pesta
Renta de aur	97.30	97.35
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. . .	—	75.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. . .	87.50	87.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. .	78.—	78.—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	114.75	114.75
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	88.25	88.25
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	—	86.—
Obligațiuni urbariale temeșane .	87.25	87.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorțire	—	84.75
Obligațiuni urbariale transilvane.	85.70	85.50
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	89.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimei de vin	88.50	88.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	69.05	69.—
Datoria de stat în argint	70.60	70.40
Renta de aur austriacă	81.20	81.25
Sorți de stat dela 1860	130.—	130.50
Acțiuni de bancă austro-ung.	837.—	837.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	291.20	291.50
Acțiuni de credit austr.	269.—	268.75
Sorți unguresci cu premii	—	107.25
Argint	—	—
Galbin	5.52	55.51
Napoleon	9.31	9.31
100 marce nemțesci	57.85	57.80
London (pe polița de trei luni)	116.80	116.85

Economic.

Făgăraș, 26 Decembrie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8—9; grâu sêcăre fl. 7—7.20; sêcară fl. 5—5.20; orș 3.80—4; ovăș fl. 2.80—2.85; cucuruz fl. 3.80—4; mălaiu fl. —; Sămânță de cânepă fl. 8—9; mazere fl. —; linte fl. —; fasole fl. 6—6.50; crumpeneș. 1.—1.60; pro 100 chilo: Slănină fl. 60—72; sêu brut fl. —; sêu de luminărif. 36—38; unsoare fl. 56—58; cânepă fl. 30—35; sêmênță de in fl. —; sêu puș fl. —; fên fl. 1.80—2.40; spirt pro grad 11 1/3 — cr.; pro chilo carne de vită 40 cr. carne de vițel — cr.; carne de porc 36 cr.; carne de berbec 24 cr.; ouă 4 de 10 cr. Têrgul de ași din pricina serbătorilor crăciunului a fost slab cercetat.

Budapesta, 27 Dec. n. Asprimea iernei nici acum nu se mai domolește. Numai în ziua de Crăciun a fost iarna încăta mai domoală, dară numai decât în ziua următoare a început frigul de nou și încă cu o intensitate, carea, dacă mai ține încă vre o săptămână două, va omori oameni și vite cu grêmada, pentrucă, după cum anunțasem deja mai înainte, nici oamenii nici vitele nu mai au ce mânca. Frigul în săptămâna trecută a fost tot cam de —10° R. Gheața peste tot locul e foarte groasă și cea de pe riuri ne amenință la ruperea ei cu mari primejdii. Sêmênăturile stau sub zăpadă așa de astupate, încat și pentru ele este mare primejdie, că vor perii cu totul. Din aceste împregiurări neplăcute s'au scumpit toate articolele din têrg cu deosebire însă bucatele: În special notăm:

Grâul la 30—35,000 m. m. a trecut cu fl. 15—15.10; sêcară a trecut de tot puțină dară scumpă; orzul s'a vândut cu fl. 8.50; ovășul fl. 7—7.87; cucuruzul cu fl. 7.60—8.90; făină atrecut puțină. Păștioasele au trecut bine și scumpe și adevărat: linte cu fl. 10—16; mazerea cu fl. 10—11; fasolea cu fl. 10—12.25; mălaiul cu fl. 8—8.20; sêmênța de in cu fl. 13—13.50; sêmênța de cânepă cu fl. 10—10.50; (toate per 100 kilograme); lânile cu fl. 74.—76 per 56 kilograme; spirtul en gros cu fl. 36.25—37.25; en detail cu fl. 39—39.50 per 10,000 litre %; cartofii cu fl. 4—4.50.

Porcii au fost scumpi. În têrg au fost 57.720, dintre cari din Ungaria de jos 5040, din România 130 și din Ardeal 250 capete; unsoarea de porc a trecut cu fl. 51.50; fără vas, eară cu fl. 56 cu vas cu tot; slănina cu fl. 45.50; sêu cu fl. 47—48.

Peile de oaie din Bânat și Ardeal cu fl. 140—160; cele de miel cu fl. 80—90; cele de capră cu fl. 166—172 per 102 dărb. Alte soiuri de pei de astădată nu s'au aflat în têrg.

Estras din foaia oficială „Budapest Közlöny.“

Licitațiuni: în 7 Febr. și 13 Martie imob. lui Ioan Stoica în Veneția de jos (judec. cerc. Făgăraș); în 14 Ian. 1880

imob. lui Ioan Borș în Moha (jud. cerc. Sighișoara); în 22 Ian. și 23 Febr. imob. lui Michael Parcolab în Cluj (trib.); în 3 Ian. imob. lui Ioan Mateiu și Ioan Marton în Dămus (jud. cerc. Huedin); în 15 Ian. imob. lui Ioan B. Gemulea în Brașov (trib.); în 26 Ian. și 26 Febr. imob. lui Iancu Mitru Crișan în Agrebiu (trib. Cluj); în 31 Ian. imob. lui Traugott Berger în Bistrița (trib.); în 6 Febr. și 20 Martie imob. lui Vasile Pura în Calbor (jud. cerc. Sighișoara); în 10 Ian. și 11 Febr. imob. lui Ștefan Vântul în Rus (jud. cerc. Reghen); în 2 Ian. imob. lui Vasilică Sângior-san în Archiud (jud. cerc. Teaca); în 17 și 18 Februarie imob. lui George Bölöni în Apața (trib. Brașov); în 22 Ian și 25 Febr. imob. lui Teodor Pușcuț în Heghiu (jud. cerc. Sângior); în 2 Ian. imob. lui Francisc Wolff în Sibiu; în 2 Ian. imob. Emiliei Rudolf născută H. nrich în Sibiu (trib.); în 27 Febr. imob. Casandrei Cojocar în Galaț (jud. cerc. Făgăraș).

Prima societate maghiară generală de asigurare.

Înscințare.

cătră p. t. public asigurătoriu despre asigurarea pe șase ani a caselor și edificielor economice, pre lângă folosința anului prim grătit anticipativ.

Buda peșta în luna lui Noem. 1879.

P. t. public asigurătoriu și mai vèrtos p. t. partidele noastre, a căror simpatie și încredere, — pre lângă influințare altor factori, — ne a ridicat societatea în stadiul de aș, nu ne vor nega acea recunoștință, că societatea noastră a rămas totdeauna firmă pe acel fundament, pre care și-a basat negoțatoria, și că a rămas firmă principielor sale și pre lângă esperimentările diverse ale altor societăți cari s'au ridicat în urma societății noastre.

Principiele aceste i s'au rectificat și rebonificat prin acel rezultat, că încă cu finea anului present 1879 capitalul societății fundamentale (neatacaver) de 3.000.000 floreni în bani gata e deplin întregit, ear capitalul rezervat (dispozibil) i s'a ridicat la 1.000.000 floreni, și cu fermitate putem dice aceea, cu ce nu va fi capace nici o societate concurentă, că societatea noastră tacele rezervate spre acoperirea daunelor, cu finea anului present în așa mare sumă le poate transpune în favorul socotului anului următoriu, că precum se vede de aci încolo din acele tace se vor pute acoperi daunele eveniende în anii următori!

Spre așungerea acestui rezultat s'au nuzuit dintru toate societatea noastră, pentru că a fost convinsă, că prin aceasta face un serviciu escelent negoțatorielor asigurătoare din patrie, și mai vèrtos intereselor partidelor sale, dacă din căștigurile negoțatoriei constitue astfel de tari capitale fundamentale și disponibile, care conținend asigurantă destulă, la toată ocașiunea servese spre deplină încredere și liniscință, și că așa mare și deplin solvit capital fundamental și rezervat numai cele mai escelente societăți afară din patrie posed.

Dealmintrelea p. t. public asigurătoriu, și mai vèrtos p. t. partidele noastre și aceea pot documenta, că pre când noi de o parte astfel ne-am nuzit a căștiga, rectifică și rebonifică încrederea, pre de altă parte societatea noastră, amēsurat prosperării, întăriri și relațiunilor negoțatorielor sale, ținend înaintea ochilor totodată și interesele comune ale societății și partidelor asigurătoare, totdeauna a fost gata a întinde partidelor sale prospecte și binefaceri mai noue ceea-ce din cele mai multe cu aceea a documentat, că partidele asigurătoare pe viață, din căștigurile clasei acesteia jumătate, ear partidele asigurătoare contra daunelor de ghiată din căștigurile clasei acesteia a cincea parte se împărțasesc.

Acesta ne e principiul piercederi noastre și acum, și de aceea când am ajuns acolo, ca cu deplin solvit capital fundamen-

tal și rezervat putem continua negoțatoria, societatea noastră cu plăcere își realizază de mult propusul seu scop, și eacă cu aceea și partidele asigurătoare contra daunelor de foc, voiesce a le împărțâși în favoare mai nouă.

Am decis dară, și despre aceasta voim a înscința publicul asigurătoriu, că asigurarea caselor și edificielor economice de aci încolo la noi întru acea favoare să se împărțâscă, că spre esemplu dacă proprietariul casei sau al pământului se obligă ași asigura astfel de edificii pe șese ani, societatea noastră de anul usuat grătit, de anul prim așa că partida asigurândă numai după folosința anticipativă a anului prim grătit, respective cu începutul anului al doilea e obligată a solvi tacele.

Credem cumcă favorul dispunerii noastre acesteia totdeauna va avē cea mai mare aprețiare în clasa proprietarilor, dar mai vèrtos în anul present și în timpul următor când încă va fi simțitoare calamitatea anului acestuia, și când în cercul economului așa puțini sânt bani. Dispozițiunea noastră aceasta încă și între așa împregiurări nefavorabile, face posibilă asigurarea pe un timp mai îndelungat. Și favorul acesta cu atâta e mai mare, cu cât e mai considerabilă tacea anuală, și cu cât mai greu s'ar pute esopera în anul present sau următoriu solvirea aceleia anticipative prin economul apēsat de împregiurări nefavorabile a le anului acestuia.

Dar de beneficiul anului grătit anticipative se vor folosi și acele partide ale noastre, care fiind deja asigurate pe un timp mai îndelungat, și sânt îndreptățite a folosi anul gratuit decursive, respective numai în anul din urmă al asigurării lor; pentru că prin înoirea asigurării se vor folosi după o laltă de doi ani grătitui, așa că un an va fi acev al asigurării spirătoare, care au a' folosi numai în urmă, ear celalalt an e anul prim al asigurării înoite pe șese ani.

Când despre favorul acest mai nou voim prin aceasta a înscința p. t. public asigurătoriu nu ne reținem nici de exprimarea acelei convingeri, că p. t. public asigurătoriu precum în dispozițiunea aceasta promptabilitatea noastră sau în favorul folosinței anului gratuit anticipative semnul încrederei noastre îl va recunoace.

Înscințând încă p. t. public asigurătoriu și despre aceea, că agenți noștrii, dar și noi înșine cu plăcere servim ori cu ce deslușiri.

Remânem cu salutare prima societate maghiară de asigurare.

Harslanyi Lévai.

Nr. 4440 1879. 1—3

CONCURS.

Spre ocuparea postului notarial în comuna mare Pianu-inferior salarisat cu 400 fl. și quartir natural se deschide concursul până 24 Ianuarie 1880.

Competenții au a-și așterne documentele lor până la acest termin subscriei preturi.

Pretura Sas-Sebeșului

Nr. 201 — 1879 pres. 1—3

CONCURS.

La scoala poporală din Jacul rom. ppresbiteratul Tèrnavei superioare, s'a înființat un post de învățătoriu. Pentru întregirea acestuia se escrie concurs până la 6 Ianuarie 1880.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. În bani, — salariul anual de 80 fl. și adecă,
  - a) 50 fl. v. a. din fondurile archidieceesane, votat de senatul scolas-tic și
  - b) 30 fl. v. a. îi solvesce comuna bisericească din repartițiune.
- Doritorii de a ocupa acest post de învățătoriu, au a-și adresa petițiu-

nile lor înștruite în sensul „st. orga-nic“ la subscrisul oficiu protopresbiteral până la terminul susinsemnat.

Alma în 8 Decemvre 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Almășan m. p.,
protopresbiter.

Nr. 328 — 1879. 1—3

EDICT.

Ana Călța din Șona protopopiatul Cohalmului, de relegiunea greco-orientală, carea de doi ani trecuți a părăsit pre soțul seu legiuit Moise Cordan de religiunea greco-catholică tot din Șona, fără a se scî locul ubicațiunei ei prin aceasta este provocată, a se înfățișa înaintea subsemnatului for matrimonial în termin de un an și o și, — căci la din contră procesul matrimonial în contră i intentat, se va hotări și în absența ei, conform legilor în vigoare.

Forul matrimonial gr. or. al Cohalmului.

Cohalm în 21 Noemvre 1879.

Nicolau D. Mircea m. p.,
adm. prot.

Avis de abonament pre anul 1880.

„Amicul Familiei“

Jurnal social.

Beletristic și literariu.

Va eși în fie-care săptămână odată — Marța, în nri câte de 1—2 coale, format cuart mare, hârtie fină, tipar îndesat. Va publica articlii sociali, poesii, romane, romanuri, suveniiri de călătorii ș. a. Va tracta cestiuiri literarie și științifice, cu reflecșiune fiind la cerințele vieței practice. Va petrece cu atențiune viața socială a Românilor de protindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patrie și străinătate. — Prin umore dulce și satiră aleasă va nuzi a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieței.

Preste tot va nuzi a întinde tuturor individiilor din familie o petrecere nobile și instructivă.

Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e 5 fl. v. a. pe 1/2 an 2 fl. 50 cr. v. a., — pentru România și străinătate pre un an 13 franci — lei noi, pe 1/2 an 7 franci — lei noi.

Abonanții pre anul întreg vor primi ca premiu portretul distinsului nostru filolog și istoric Timoteiu Cipariu — avend de a solvi numai 30 cr. în prețul paceutării și a cartei de transport.

„Higiiena și Scoala“

Foaie pentru sănătate, morbi Educațiune și înștrucțiune.

Va eși în 1/13 și a fie-cărei lune în numeri baremi de câte o coală, și va publica: articlii din sfera igienei, medicinei poporali și a educațiunei și înștrucțiunei elementari.

Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 2 fl. v. a., pentru România și străinătate 5 franci — lei noi.

Cărțile „Săteanului român“

Scriere periodică

Pentru toate trebuințele poporului român.

Va eși în fiesce-care lună câte o carte, baremi de o coală, — și va publica: a) Descrierea vieței (biografia) a câte un bărbat mai vrednic de amintirea și recunoșcința poporului român; b) Cunoscințe din economie, industrie, medicină, juridică ș. a.; c) Poesie vechi și noave, — mai cu samă de acelea cari ating mai de aproape pre poporul nostru și împregiurările, în cari a trăit și trăiesce; d) Romane poporale, istorioare, fabule, anecdote, proverbe și cuvinte înțelepte, de învățătură și petrecere; e) Risete și Zimbete; f) Diverse sciri din lumea mare.

Prețul de prenumerațiune pre un an întreg e numai 1 fl v. a. (3 franci — lei noi).

Abonanții vor primi ca premiu portretul vestitului Luptătoriu al Independenței naționale Avram Iancu — avend de a solvi numai 30 cr. în prețul paceutării și cartei de transport.

👉 Toate aceste 5 foi de odată abonate costau pe l an întreg numai 16 fl. 👈

Abonanții pe anul întreg la toate foile, primesc și trate premiale împreunate cu acelea — avend de a solvi nu 70 cr. în prețul paceutării și a cartei de transport.

👉 Colectanții de abonamente primesc gratis tot al 5-lea esemplariu. 👈

Petri de moară.

Petri de trachit roșior curat de Königsberg în dimensiuni diverse se pot procura și cu cele mai eftine prețuri dela

Andreas Rieger

[62] 1—3 Sibiu, piața dela poarta turnului Nro 5.

[63]

1—2

Anunțiu.

Prima societate ungurească generală de asecurațiune, asecuraază gratis pe anul prim case și edificii economice, așa ca solvirea tacei se va începe numai după espirarea anului prim gratuit, respective cu începutul anului al doilea, dacă astfelui de edificii se vor asecura la densa pe un restimp de șese ani.

Desluciri mai în detal cuprinde înscințarea direcțiunei publicată în această privință.

Societatea are ca reprezentant în Sibiu pe dl Ludovic Reschner (strada Pintenului Nro 4).

Prima societate ungurească generală de asecurațiune.

Preotul român

Scriere periodică.

Pentru toți ramii literaturii bisericesci.

Prin aceasta foie se va înlocui

„Predicătoriu Săteanului Român“

Va eși în fasciili lunari câte de 2 1/2—3 1/2 coale format octav mare, hârtie fină, tipar îndesat; și va publica: a) articlii din sfera tuturor sciințelor teologice, — tractate dogmatice, istorice, juridice, morali, pastorali etc.; b) articlii din sfera educațiunei și înștrucțiunei religioase-morale, — tractate pedagogice, didactice și catichetice etc.; c) schițe din viața celor mai celebri bărbați ai bisericelor române și cunoscințe biografice despre sântii părinți ai bisericei resăritene; d) predice, omilii, catechese și parenese, pre dominece, sərbători și diverse ocașuni, — mai departe predice generali despre virtuți și viciuri precum și predice întocmite pre cele patru anutempuri; e) istorioare, poesii și proverbe morali, precum și ori-ce cuvinte înțelepte și amănunte aplicabil la elaborete religioase-morali; f) studii archiologice și documinte istorice din trecutul bisericelor române; g) legi și dispozițiuni privitoare la bisericile și scoalele române confesionali; h) revista bisericească, scolas-tică și literară, — precum și Revista diaristicea române și străine, încat aceasta ar tracta și cestiuiri cari mai deapropo e interesează pe clerul român.

Din coloanele acestei foie vor fi eschise disputele confesionali, și articlii referitori la cestiuiri religioare contro-vertate.

Prețul de prenumerațiune pre anul întreg e 4 fl. v. a., pentru România, și străinătate 10 franci — lei noi.

Abonanții pre anul întreg vor primi ca premiu portretele Archiepiscopilor-Metropoliți români Dr. Ioan Vancea și Miron Romanul — avend de a solvi pentru ambele numai 50 cr. în prețul paceutării și a cartei de transport.

„Gura satului“

Jurnal glumet

Sociale-politic-toc.

A eși în toată Marți sara, ilustrat cu caricaturi frumoase; și va publica pășeniile nesdravenilor aventurieri și biografii celebrilor șarlatai ai timpului modern — mai departe tot soiul de articlii de veselie și petrecere: romane, fabule, anecdote, comedii, risete și zimbete, scânteiuțe, puricării, furnicături, — afară de aceea va ținē pre cetitorii sei în curent cu toate petrectările și hotăririile ciorboarălor țerei unguresci și a unor comitate și a comunații cu sfetnici fără ștat, precum și cu toate întâmplamentele din lumea mare, cari după natura lor cad în resortul lui.

Prețul de prenumerațiune pre un an e 6 fl. v. a. pe 1/2 an 3 fl., pre 1/4 an 1 fl. 50 cr., — pentru România și străinătate pre un an 8 fl. (20 franci — lei noi) pre 1/2 an 4 fl. (10 franci — lei noi).